

M A R K T

V E E

De marktberichten van agrarische producten en grondstoffen staan wekelijks in de krant. Maar hoe ontwikkelt de markt zich op de middellange termijn? Welke indicatoren moet de melkveehouder in het vizier houden? Deze editie van de rubriek 'Markt' gaat over vee.

Vepro Holland pleit voor exportpremie om druk op slachtcapaciteit te verminderen

Prijs voor fokvee leeft op na 2017

De markt voor fok- en gebruiksvet is voorlopig onstuimig. Door de fosfaatregels moeten boeren linksom of rechtsom terug in dieraantallen. Maar het fosfaatrechtenstelsel zorgt na 2017 indirect ook weer voor een krapte in de fokveemarkt.

tekst **Tijmen van Zessen**

De stijging van de melkprijs komt als geroepen voor de exportmarkt voor vaarzen. Door de lage melkprijs was de animo onder buitenlandse inkopers aanzienlijk afgenomen.

De interesse begint nu langzaam weer te groeien. Precies op het goede moment; veel Nederlandse melkveehouders staan voor de keuze om (drachtig) jongvee of koeien voor de slacht af te voeren. Die keuze is het gevolg van de gve-reductieregeling waarmee de fosfaatproductie van de Nederlandse veestapel tot onder het fosfaatplafond moet uitkomen.

Nu veel aanbod

Exportorganisatie Vepro Holland verwacht dat het aanbod van vee de komende maanden zeker zal groeien. Bestuurslid Hans van der Pol is dan ook content met de verbetering van de afzetmogelijkheden. 'Wat ons nu voor de voeten loopt, is het strikte antibioticabeleid van de Nederlandse overheid. Een in potentie zeer belangrijk afzetland als Turkije wil dieren preventief behandelen met een

breedwerkend antibioticum. Onze overheid staat dat echter niet toe, waardoor deze grote fokvee-importeur niet in aanmerking komt als klant. Juist nu we dit afzetgebied zo goed kunnen gebruiken. Nederland is in Europa het enige land waar de regels zo uitwerken, we zijn zo roomser dan de paus', stelt Van der Pol.

Handel is inventief

Handelaren en exporteurs zijn het erover eens dat het aanbod aan fokvee op korte termijn aan de hoge kant zal zijn. Op middellange termijn kantelt de markt naar een krapte, om later weer een nieuw evenwicht te vinden. Vooral het hoge aandeel inseminaties met Belgisch witblauw is een indicatie dat vanaf 2018 de markt weinig anders kan dan herstellen. In het inseminatiesizoen 2015-2016 groeide het aandeel inseminaties met Belgisch witblauw fors,

naar 16,8 procent. Een verdubbeling ten opzichte van seizoen 2013-2014. 'Exportvaarzen kunnen we nu kwijt tussen de 800 en 900 euro per dier, over twee jaar is de kans op hogere prijzen aannemelijk', vertelt Jaap Mulder, exporteur bij Farmel. 'Bedrijven die nu massaal jongvee opruimen en normaal gesproken 35 procent van hun dieren vervangen, zullen een gat in de bedrijfsvervanging moeten vullen. Dat prijzen hierdoor gaan stijgen, ligt voor de hand, maar met hoeveel, daar valt niets over te zeggen.' Mulder zegt dat begin 2015 de melkvaarzen niet aan te slepen waren en dat er toen prijzen golden van 1700 tot 1800 euro per dier. 'Maar daar moet dan ook het verdienmodel naar zijn. In Nederland hebben veel boeren op dit moment nog wel een gaatje in de portemonnee te vullen.'

Het stiergebruik is niet de enige aanwij-

Nieuwe markten voor export

In landen om Nederland heen bepalen beursprijzen van slacht- en exportvee of melkveehouders gaan melken of koeien van de hand doen. In Nederland is dit effect nog maar beperkt, hoewel de marge wel steeds belangrijker wordt.

Wat in 2017 de export gaat aanjagen, is het fosfaatproductieplan. Niet alleen drachtige vaarzen, maar ook complete veestapels gaan de grens over, bij prijzen onder de 900 euro per stuk. In Denemarken kosten drachtige vaarzen overigens nog meer dan 1000 euro per stuk. Roe-

menië is een relatieve nieuwkomer in de rij van grote spelers op de markt van exportvee. Dit land betaalt een premie per melkgevende koe om de binnenlandse productie op te voeren. Maar de export gaat niet vanzelf door veterinaire redenen.

Blauwtong dwarsboomt de export evenals de veterinaire eisen op het gebied van antibiotica. Tetracycline mag niet gebruikt worden in exportstallen in Nederland, maar het belangrijke exportland Turkije stelt het wel als eis. Bovendien is

de lage Nederlandse status voor bvd en ibr nadelig voor de export van fokvee.

Naast Roemenië, Noord-Afrika en Turkije is Rusland onveranderd een belangrijke afzetmarkt voor fokvee, ondanks de boycot. Maar er komen wereldwijd ook nieuwe markten in beeld, die in toenemende mate per schip worden bediend.

DCA
FISICOMANAGEMENT EN MARKTANALYSES

WWW.DCA.NL

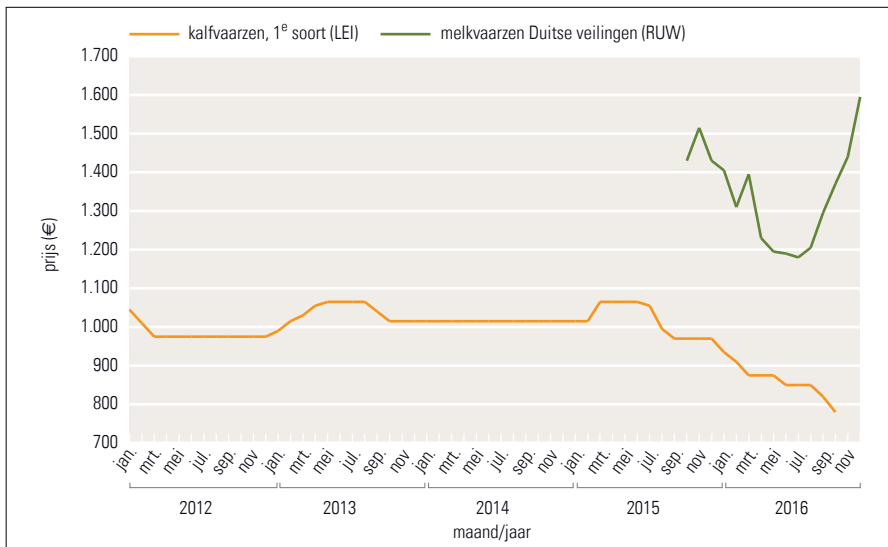
Geen idioot hoge prijzen

‘Voor de huidige veeprijzen kun je geen jongvee opfokken. Een opleving van de prijzen na 2017 mag dan ook wel. Het kan ook bijna niet anders als iedereen maximaal inzet op melkproductie en minimaal jongvee aanhoudt. Maar ik denk wel dat handelaar Kuenen een punt heeft. Idioot hoge prijzen zullen er niet komen, want Nederlanders halen de dieren als het moet overal vandaan. Ik hoop dat ik ongelijk krijg, maar ik denk wel dat het zo werkt.’

Jos Verstraten, vakgroepvoorzitter melkveehouderij voor belangenbehartiger ZLTO en tevens adviseur voor het bestuur van Veeopro Holland. Ook hij verwacht op middellange termijn een tekort aan vaarzen, maar niet voor 2019. ‘Vanaf januari 2018 gelden de fosfaatrechten en krijgt de generieke korting volledig zijn beslag. Dat jaar zullen er nog steeds bedrijven zijn die hun veestapel moeten laten krimpen, afhankelijk van hoe rigoureuze de krimp in 2017 zal zijn.’ Verstraten trekt voor de toekomst een parallel met de marktomstandigheden in Amerika. Hij voorziet meer gevoeligheid in de markt. ‘Toenemende schommelingen in de melkprijzen verdisconteren zich in de veeprijzen. Veeprijzen gaan mee op en neer, je trekt nu eenmaal niet zomaar een lade koeien open.’

Exportpremie

De prijzen voor slachtvee blijven in 2017 onder druk staan, zo verwachten de marktdeskundigen. Hans van der Pol hoopt dat de politiek kan voorkomen dat er wachtrijen ontstaan bij de slachthuizen. ‘Het zou mooi zijn als er een premie komt op exportvaarzen. Dan hoeven er minder dieren naar de slacht. In de publieke opinie is dat beter te verkopen dan dieren slachten die nog niet aan het einde van hun levensduur zijn.’

Figuur 1 – Prijsontwikkeling vaarzen (bron: LEI en RUW)

zing dat het aanbod aan fokvee op middellange termijn zal teruglopen. Bedrijven die maximaal willen melken binnen hun fosfaatgrenzen, zullen overwegen hun jongvee extern (in het buitenland) op te laten fokken. Andere bedrijven kiezen ervoor helemaal geen eigen jongvee meer op te (laten) fokken. Hoe groot die categorie exact zal zijn, valt lastig te voorspellen, maar het zullen er eerder meer worden dan minder.

Toch zal van een langdurige krapte geen sprake zijn, ook niet op middellange termijn, stelt handelaar Dirk Jan Kuenen. ‘De handel is inventief, als de vraag toeneemt, zullen er dieren uit Duitsland komen. Dat kan vrij eenvoudig, omdat de gezondheidsstatus voor ibv en bvd daar hoger is dan in Nederland.’ In Duitsland lijkt de aantrekkelijke melk-

prijs de animo onder kopers al aan te wakkeren, de prijs van melkvaarzen herstelt zich daar (figuur 1).

Kuenen verwacht na 2017 wel een beperking in het aanbod van jongvee, maar een overspannen situatie duurt nooit lang, zo weet hij. ‘Ik zit nu meer dan dertig jaar in het vak en herinner me bijvoorbeeld het MKZ-jaar nog goed. Toen zaten we met een paar handelaren bijeen en zeiden we ook tegen elkaar “de prijzen zullen wel stijgen nu al dat vee geruimd moet worden”. Maar het duurde slechts veertien dagen en toen zakten de prijzen weer naar gangbare niveaus.’

Veeprijs volgt melkprijs

Nu er veel vee weg moet, is de markt voor gebruiksvaerzen omgeslagen van een vraagmarkt naar een aanbodmarkt, zegt

